

**Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Štátny pedagogický ústav Bratislava**

**Vzdelávací program pre deti choré a zdravotne oslabené
ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie**

**Vzdelávací program ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu
schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009.**

OBSAH

ÚVOD	3
1. Ciele výchovy a vzdelávania	3
2. Stupeň vzdelania	4
3. Profil absolventa	4
4. Vzdelávacie oblasti	4
5. Charakteristika predprimárneho vzdelávania	4
6. Vzdelávacie štandardy	7
7. Vyučovací jazyk	7
8. Organizačné usporiadanie denných činností	7
9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	8
10. Povinné personálne zabezpečenie	9
11. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie	9
12. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	10
13. Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov	10

ÚVOD

Výchova a vzdelávanie detí chorých a zdravotne oslabených sa podľa § 94 ods. 2 písm. g) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 245/2008 Z. z.) uskutočňuje podľa vzdelávacieho programu pre deti choré a zdravotne oslabené. Tento vzdelávací program je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie.

Vzdelávací program pre deti choré a zdravotne oslabené sa uplatňuje pri vzdelávaní detí v materskej škole podľa § 94 ods.1 písm. a) a b) zákona č. 245/2008 Z. z., t.j. v materských školách pri zdravotníckom zariadení, v špeciálnych triedach pre deti choré a zdravotne oslabené materských škôl bežného typu, alebo pri ich individuálnom začlenení.

Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o deti a choré a zdravotne oslabené vo všetkých materských školách, kde sú vzdelávané.

Pri výchove a vzdelávaní detí chorých a zdravotne oslabených je aktuálna potreba uplatňovania humanistickej výchovy, ktorá rešpektuje

1. právo na výchovu a vzdelávanie v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a s Európskou chartou pre výchovu a vzdelávanie chorých detí a mládeže,
2. právo na rozvoj vlastnej individuality so zreteľom na zdravotný stav chorého a zdravotne oslabeného dieťaťa,
3. právo na celostný rozvoj osobnosti dieťaťa, v súlade s jeho možnosťami a schopnosťami.

Naplnenie uvedených princípov predpokladá priaznivú výchovno-vzdelávaciu klímu s dôrazom na rozvoj tvorivosti pred pamäťovým učením, v ktorej dominuje učenie hrou a na cielené pozitívne ovplyvňovanie psychiky dieťaťa, ohrozenej narušením jeho zdravia.

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania detí chorých a zdravotne oslabených sú totožné s cieľmi bežných materských škôl so zreteľom na individuálne osobitosti vyplývajúce z rôznych druhov ochorení a aktuálneho zdravotného stavu dieťaťa.

Hlavným cieľom predprimárneho vzdelávania detí chorých a zdravotne oslabených je rešpektovať zdravotný stav a individuálne možnosti a schopnosti chorého a zdravotne oslabeného dieťaťa.

Ďalšie ciele predprimárneho vzdelávania chorých a zdravotne oslabených detí:

- stimulovať komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa a jeho zmysluplné učenie so zreteľom na zdravotný stav,
- uľahčiť plynulú adaptáciu dieťaťa na zmenené prostredie (na nemocnicu, liečebňu, kúpele, ozdravovňu, sanatórium),
- podporiť pozitívny vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu hrou,
- rozvíjať u detí individuálny potenciál so zreteľom na zdravotný stav,
- špeciálno-pedagogickým pôsobením podporovať identitu dieťaťa vo vzťahu k sebe a okoliu,
- rozvíjať a skvalitňovať kompetencie dieťaťa,

- klásť dôraz na výchovu a vzdelávanie detí z rôzneho sociokultúrneho a socioekonomického prostredia,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou a inými inštitúciami,
- získavať dôveru rodičov prostredníctvom individuálneho poradenstva a nasmerovať ich na odborné poradenstvo s inými odborníkmi (pediater, logopéd, psychológ, rehabilitačný pracovník a iní).

Realizáciu cieľov je potrebné modifikovať podľa aktuálneho zdravotného stavu dieťaťa (redukovať alebo rozširovať).

2. Stupeň vzdelania

Materská škola poskytuje podľa medzinárodnej klasifikácie ISCED predprimárny stupeň vzdelania ISCED 0. Materská škola pri zdravotníckom zariadení **nevydáva osvedčenie** o ukončení predprimárneho vzdelávania, toto osvedčenie vydáva kmeňová materská škola.

3. Profil absolventa

Profil absolventa – vzdelanostný model absolventa predprimárneho stupňa materskej školy pri zdravotníckom zariadení zodpovedá vzdelanostnému modelu absolventa, ktorý je koncipovaný prostredníctvom kompetencií (spôsobilostí) pre bežné materské školy. Kompetencie dieťaťa chorého a zdravotne oslabeného nadobudnuté počas obdobia, v ktorom bolo v tejto materskej škole vzdelávané, sú porovnateľné so základnými kompetenciami dieťaťa rovnakej vekovej kategórie vzdelávaného v materskej škole bežného typu.

4. Vzdelávacie oblasti

Filozofia programu, tematické okruhy a vzdelávacie oblasti pre deti choré a zdravotne oslabené sú tie isté ako uvádza Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie.

5. Charakteristika predprimárneho vzdelávania

Charakteristika postihnutia

Termínom **chorý** sa označuje jednotlivec v stave choroby, ktorá sa bežne definuje ako porucha rovnováhy organizmu s prostredím. Vznikajú pritom rozličné anatomické a funkčné zmeny v organizme. Zo *špeciálnopedagogického* hľadiska však nejde o chorého vôbec, ale o takého, ktorý pre svoju chorobu vyžaduje špeciálnu výchovno-vzdelávaciu starostlivosť.

Kategória chorých sa vnútorne diferencuje na viaceré skupiny, ktoré potom predstavujú špecifickú pedagogickú problematiku. Existuje rozsiahly počet chorôb dýchacieho, pohybového, nervového, srdcovocievneho, tráviaceho, vylučovacieho a pohlavného ústrojenstva, chorôb kožných, krvných, žliaz s vnútornou sekréciou, atď.

Mnohé choroby sa končia vyzdravením, niektoré vak môžu zanechať následky v telesnej deformite, iné trvalo obmedzujú jednotlivca v istých oblastiach jeho života alebo ohrozujú jeho život. Táto skutočnosť sa odráža aj v špecifickosti ich výchovy a vzdelávania.

Termínom **zdravotne oslabený** sa označuje jednotlivec v stave rekonvalescencie alebo so zníženou odolnosťou voči chorobám, či tendenciou k recidivite choroby alebo jednotlivec s ohrozením zdravia v dôsledku vplyvu nevhodného prostredia, nevhodného životného režimu, nesprávnej výživy. (Kollárová, 1993).

Špecifiká výchovy a vzdelávania

- Vzdelávanie detí chorých a zdravotne oslabených má individuálny charakter.
- Nové prostredie, do ktorého sa dieťa dostane po príchode do zdravotníckeho zariadenia, odlúčenie od rodičov a súrodencov vyvoláva u detí negatívne reakcie. Potrebné je pomôcť dieťaťu zvládnuť adaptáciu na nové prostredie, na špecifické situácie vyplývajúce z pobytu v zdravotníckom zariadení. Dôležité je podporovať pozitívny vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu hrou prostredníctvom uspokojovania individuálnych potrieb a ponuky pútavých aktivít. Tieto aspekty pomôžu chorému a zdravotne oslabenému dieťaťu v adaptačnom procese a v bezproblémovom návrate do bežného prostredia domova a kmeňovej materskej školy.
- Predprimárne vzdelávanie v materskej škole pri zdravotníckom zariadení sa líši od bežnej materskej školy tým, že stimuluje komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa so zreteľom na jeho zdravotný stav. Pri komplexnom rozvoji osobnosti dieťaťa vyvážené rozvíja jeho psychomotorickú, kognitívnu, sociálno-emocionálnu i morálnu stránku. Výchovu a vzdelávanie prispôsobuje špecifickým výchovno-vzdelávacím potrebám a individuálnym rozvojovým možnostiam dieťaťa.
- Špeciálny pedagóg vo výchove a vzdelávaní prihliada na rôzne sociokultúrne a socioekonomické rodinné zázemie dieťaťa. V špeciálno-pedagogickom pôsobení rešpektuje multikultúrnosť rodiny, v ktorej dieťa žije a z nej vyplývajúcich špecifik.
- Špeciálny pedagóg je taktný a diskretný ku všetkým deťom bez ohľadu na ich rasovú, náboženskú, či národnostnú príslušnosť.
- V pedagogickom procese uplatňuje princíp aktivity dieťaťa so zreteľom na zdravotný a aktuálny psychický stav dieťaťa. V špeciálno-pedagogickom procese zastáva špeciálny pedagóg rolu facilitátora, manažéra, poradcu, konzultanta.
- Špeciálno-pedagogické pôsobenie v materskej škole pri zdravotníckom zariadení je založené na individuálnom prístupe zameranom na pozitívnu výchovu, založenej na láske a dôvere k chorému a zdravotne oslabenému dieťaťu. V takejto výchove sa pomáha prekonať dieťaťu sťažená situácia, ktorá vyplýva z jeho aktuálneho zdravotného stavu, posilňuje sa sebaúcta, zvyšuje sebavedomie, ktoré je predpokladom zdravého sebavedomia.
- Predprimárne vzdelávanie je súčasťou komplexnej starostlivosti o choré a zdravotne oslabené dieťa.

Dieťa choré a zdravotne oslabené môže byť vzdelávané

- a) v materskej škole pri zdravotníckom zariadení,
- b) v špeciálnej triede pre deti choré a zdravotne oslabené v materskej škole,
- c) v triede materskej školy spolu s inými deťmi, t.j. v školskej integrácii (podľa § 94 ods.1 písm. b) bod 2 zákona č. 245/2008 Z. z).

a) v materskej škole pri zdravotníckom zariadení

Materská škola pri zdravotníckom zariadení prostredníctvom špeciálno-pedagogického prístupu podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emociónnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti s ohľadom na vekové, individuálne osobitosti a zdravotný stav dieťaťa. Vytvára predpoklady pre ďalšie vzdelávanie a na plnohodnotný život dieťaťa v spoločnosti.

Predprimárne vzdelávanie detí chorých a zdravotne oslabených sa uskutočňuje v materskej škole pri zdravotníckom zariadení v spolupráci so zdravotným personálom počas celého pobytu dieťaťa v zdravotníckom zariadení.

Edukačná aktivita sa realizuje analogicky ako v bežných materských školách. Vzhľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby chorých a zdravotne oslabených detí má určité špecifiká.

Materskú školu pri zdravotníckom zariadení možno zriadiť pre najmenej desať detí; zrušiť ju možno, ak klesne počet detí pod osem. V odôvodnených prípadoch, najmä z dôvodu dostupnosti, ju možno so súhlasom zriaďovateľa ponechať zriadenú aj s menším počtom detí, najmenej však s počtom štyri (zákon č. 245/2008 Z. z.).

Materská škola pri zdravotníckom zariadení sa vnútorne člení na triedy, do ktorých sa zaraďujú deti od 2 do 6 rokov spravidla s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia.

Trieda sa zriaďuje najmenej pre štyri deti, najvyšší počet detí je osem. Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu detí v triede najviac o dvoch. (zákon č. 245/2008 Z. z.).

V materských školách pri zdravotníckom zariadení je možné vyučovanie cudzích jazykov (pri splnení požiadaviek odbornosti vyučujúceho) a náboženskej výchovy a náboženstva (ktoré zabezpečujú registrované cirkvi a náboženské spoločnosti).

V materských školách pri zdravotníckych zariadeniach sa spravidla nejedná o dlhodobú výchovu a vzdelávanie, detská skupina je veľmi premenlivá, deti do materskej školy prichádzajú a odchádzajú priebežne počas celého školského roka.

Špeciálny pedagóg flexibilne prispôsobuje ponuku aktivít aktuálnemu zloženiu detí v triedach materskej školy a pravidelnému chodu a dennému režimu zdravotníckeho zariadenia.

V edukačnej aktivite špeciálny pedagóg v primeranej miere využíva situačné rozhodovanie, ktoré rešpektuje záujmy, možnosti, potreby a nálady dieťaťa vzhľadom na jeho zdravotný stav.

V edukačnej aktivite špeciálny pedagóg využíva špeciálne metódy, formy, prostriedky a uplatňuje všetky pedagogické a špeciálno-pedagogické zásady. Je dôležité, aby sa aj dieťa choré a zdravotne oslabené mohlo za každých okolností nenásilne rozvíjať, učiť a prežívať zážitky úspechu.

Časové trvanie edukačnej aktivity rešpektuje potreby chorého a zdravotne oslabeného dieťaťa, možnú dĺžku udržania pozornosti vzhľadom na jeho zdravotný stav, vývinové osobitosti a zákonitosti psychohygieny. Edukačná aktivita nesmie dieťa preťažovať.

Výchovno- vzdelávacia činnosť v materskej škole pri zdravotníckom zariadení zahŕňa

- špeciálne didaktické programy,
- individuálne vzdelávacie programy,
- individuálne vzdelávanie na lôžku.

b) v špeciálnej triede pre deti choré a zdravotne oslabené v materskej škole

Edukačná aktivita v špeciálnej triede sa realizuje analogicky ako v materskej škole bežného typu. Vzhľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby chorých a zdravotne oslabených detí sa pri výchove a vzdelávaní zohľadňujú vyššie uvedené špecifiká výchovy a vzdelávania.

c) v triede materskej školy spolu s inými deťmi, t.j. v školskej integrácii

Pri výchove a vzdelávaní dieťaťa chorého a zdravotne oslabeného v školskej integrácii sa postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu.

Podmienky prijímania

- Do materskej školy pri zdravotníckom zariadení sa prijíma dieťa choré a zdravotne oslabené, ktorému je poskytovaná zdravotná starostlivosť na lôžkových oddeleniach a počas liečebného pobytu v príslušnom zdravotníckom zariadení, po súhlase ošetrojúceho lekára.
- Podmienkou prijatia dieťaťa do špeciálnej triedy alebo na školskú integráciu je *špeciálnopedagogická diagnostika*, v prípade potreby aj *psychologická diagnostika* v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, *odborná lekárska diagnostika* (onkológ, neurológ, psychiater, internista a iné) a *písomná žiadosť* rodiča alebo zákonného zástupcu.

6. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre deti choré a zdravotne oslabené sú tie isté ako v Štátnom vzdelávacom programe ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Určité obmedzenia, ktoré vyplývajú z aktuálneho zdravotného stavu dieťaťa je potrebné zohľadňovať pri výbere konkrétnych vzdelávacích štandardov.

7. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v materských školách pri zdravotníckych zariadeniach je štátny jazyk Slovenskej republiky.

8. Organizačné usporiadanie denných činností

Denný poriadok je súhrn noriem, podľa ktorých sa organizuje život detí v materskej škole pri zdravotníckom zariadení. Je flexibilný, prispôsobený pravidelnému chodu a dennému režimu zdravotníckeho zariadenia.

Usporiadanie denných činností

- zohľadňuje aktuálny zdravotný stav dieťaťa,
- prihliada na špecifické potreby a možnosti dieťaťa,
- zabezpečuje vyvážené striedanie činností (optimálny biorytmus, bezstresové prostredie, individuálne osobitosti),

- vytvára časový priestor na hru a učenie dieťaťa,
- dodržiava stanovený čas na činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie).

V dennom poriadku sa striedajú

- hry hrové činnosti,
- pohybové a relaxačné cvičenia,
- pobyt vonku,
- odpočinok,
- činnosti zabezpečujúce životosprávu.

Hry a hrové činnosti sú spontánne alebo navodzované učiteľkou. Súčasťou hier a hrových aktivít sú vopred plánované edukačné aktivity.

Pohybové a relaxačné cvičenia obsahujú zdravotné cvičenia, rehabilitačné cvičenia, cvičenia, ktoré sú súčasťou špeciálno-pedagogickej starostlivosti, relaxačné a dychové cvičenia. Realizujú sa každý deň v určitom čase, s dodržiavaním psychohygienických zásad.

Pobyt vonku obsahuje pohybové aktivity detí, vychádzky, edukačné aktivity atď. Uskutočňuje sa za priaznivého počasia po konzultácii s ošetrovateľom s deťmi, ktorým to zdravotný stav dovolí. Podľa potreby sa pobyt vonku uskutočňuje za prítomnosti zdravotnej sestry alebo pomocného zdravotného personálu. Učiteľka venuje deťom zvýšenú pozornosť individuálne zameranú na každé dieťa s ohľadom na jeho zdravotný stav, dodržiava požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia detí.

Odpočinok, ktorý je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu, sa do neho zaraďuje v závislosti od potrieb detí v súlade s režimom príslušných zdravotníckych zariadení.

Činnosti zabezpečujúce životosprávu sa uskutočňujú v stanovenom čase. Čas podávania jedla sa stanovuje podľa podmienok prevádzky materskej školy pri zdravotníckom zariadení v súlade s režimom príslušných zdravotníckych zariadení.

Všetky organizačné formy činností patriace do denného poriadku sú po pedagogicko-psychologickej stránke rovnocenné. Majú vplyv na rozvoj osobnosti dieťaťa vo všetkých oblastiach, a preto ich pedagogicky usmerňujú kvalifikovaní špeciálni pedagógovia predprimárneho vzdelávania.

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Organizácia výchovy a vzdelávania v materských školách pri zdravotníckom zariadení je:

- s poldennou výchovou a vzdelávaním, spravidla 5 hodín denne v dopoludňajšom alebo popoludňajšom čase,
- s celodennou výchovou a vzdelávaním, spravidla od 6.00 hodiny do 18.00 hodiny,
- s týždennou výchovou a vzdelávaním, počas pracovných dní v týždni,
- s nepretržitou výchovou a vzdelávaním, bez prerušenia, aj počas dní pracovného voľna a pracovného pokoja.

10. Povinné personálne zabezpečenie

Výchovno-vzdelávaciu činnosť v materských školách pri zdravotníckych zariadeniach vykonávajú špeciálni pedagógovia, ktorí spĺňajú podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti v súlade s platnou legislatívou.

V materských školách pri zdravotníckych zariadeniach, v prípade ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného dieťaťa v závislosti od závažnosti jeho postihnutia, môžu pôsobiť aj asistent učiteľa a odborní zamestnanci (psychológ, logopéd, terapeut a iní), ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady stanovené platnou legislatívou.

11. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Prostredie materských škôl pri zdravotníckych zariadeniach (triedy alebo herne v ozdravovniach a na jednotlivých oddeleniach nemocníc) môže pozitívne ovplyvňovať osobnosť dieťaťa len vtedy, keď dokáže v plnej miere uspokojovať jeho psychické, citové a telesné potreby. Mikroklima prostredia materskej školy pri zdravotníckom zariadení vplýva na pocit pohody, výkonnosť a únavu pri pohybe, hru a učenie v rámci liečebného procesu chorých a zdravotne oslabených detí. Prostredie materskej školy pri zdravotníckom zariadení vychádza z podmienok, ktoré sú v súlade s režimom zdravotníckeho zariadenia.

Pre prostredie materskej školy pri zdravotníckom zariadení, výber zariadenia, nábytku a textílií platia bezpečnostné a hygienické normy. Prostredie spĺňa estetické kvality, ktoré pozitívne ovplyvňujú emocionálne cítenie detí. Má byť útulné, príjemné, harmonické a podnetné. Deti mu spoločne s učiteľkou vtlačajú osobitý pôvab (každá trieda je jedinečná), starajú sa o poriadok a jeho estetickú úpravu.

Podnetné prostredie je vtedy, keď sa v ňom odrážajú každodenné pokroky, zmeny a novinky realizovaného programu. Špeciálni pedagógovia materskej školy pri zdravotníckom zariadení neustále navodzujú priaznivú sociálno-emocionálnu atmosféru v triede, cieľavedome vytvárajú podnetné prostredie pre spontánne i zámerné učenie a súčasne inšpirujú choré a zdravotne oslabené deti k aktívnej pomoci pri tvorbe takéhoto prostredia.

Materiálne vybavenie je základom vnútorného prostredia. Súčasťou materiálneho vybavenia sú aj pomôcky dostupné pre deti. Poskytujú deťom priame, bezprostredné zážitky, dávajú voľný priechod ich iniciatíve a podporujú a rozširujú ich vnútornú motiváciu. Vhodné materiálne vybavenie pozitívne ovplyvňuje choré a zdravotne oslabené dieťa. K štandardnému a nezastupiteľnému vybaveniu materskej školy pri zdravotníckom zariadení patria hračky, špeciálnopedagogické pomôcky, kompenzačné a rehabilitačné pomôcky a prístroje používané na základe odporúčenia zdravotníckeho personálu alebo odborného posúdenia špeciálneho pedagóga.

Materské školy pri zdravotníckych zariadeniach sú vybavené nábytkom zohľadňujúcim zdravotné znevýhodnenie detí (špeciálne stoličky, lôžka, invalidné vozíky a iné). Parametre ich rozmerov sa menia v závislosti od veku a rastu dieťaťa.

Rozmiestnenie nábytku musí rešpektovať potrebu dieťaťa mať dostatok bezbariérového priestoru na hry, pohybové a relaxačné cvičenia a odpočinok.

Nábytok musí rešpektovať antropometrické požiadavky (jeho výška, veľkosť má zodpovedať veľkosti detí, má predchádzať vyčerpanosti detí, atď.).

Ležadlá musia byť pružné, dostatočne pevné a stabilné, dobre tepelne izolované, ľahko prenosné a skladateľné.

Usporiadanie triedy umožňuje dieťaťu

- komunikáciu pri spoločných činnostiach,
- bezbariérový pohyb v najbližšom okolí,
- bezbariérový prístup k hračkám a pomôckam,
- plánovať a vytvárať hrové prostredie podľa vlastného zámeru,
- ponechať vlastný výtvar v prostredí,
- tvoriť podľa vlastných predstáv na základe samostatného rozhodovania sa pri výbere činností,
- dodržať vopred stanovené pravidlá pri ukladaní hračiek a pri manipulácii s predmetmi, učebnými pomôckami.

Prostredie triedy musí byť bezpečné, hygienické, funkčné a estetické.

Vo vnútornom prostredí triedy je potrebné vymedziť

- voľný priestor pre spoločné pohybové aktivity a pohybové hry,
- priestor pre hry a pracovné aktivity (hrové a pracovné centrá),
- priestor pre zdravotné cvičenia, rehabilitačné programy, programy špeciálno-pedagogickej starostlivosti.

Hrové a pracovné centrá sa umiestňujú v priestore, ktorý je vybavený účelovo a slúži na spontánne hry detí chorých a zdravotne oslabených a na špeciálnym pedagógom plánovanú a riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť. O tematickom zameraní hrových centier a ich obmieňaní rozhoduje špeciálny pedagóg spolu s deťmi podľa plánovaných činností, zámerov a podľa záujmu detí o hrové prostredie.

Vonkajšie prostredie (exteriér) materskej školy pri zdravotníckom zariadení umožňuje s ohľadom na zdravotné znevýhodnenie

- pohybové činnosti (na náradí, voľné pohybové činnosti),
- tvorivé, konštrukčné a umelecké činnosti,
- komunikatívne činnosti (nadväzovanie kontaktov),
- špeciálne činnosti (navodzované alebo vedené učiteľom).

12. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní chorých a zdravotne oslabených detí sú tie isté ako sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie.

13. Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov

Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov v materských školách pri zdravotníckych zariadeniach sú tie isté ako pre vypracovanie školských vzdelávacích programov pre materské školy bežného typu s rešpektovaním jednotlivých náležitostí tohto vzdelávacieho programu.